

Biblioteca ASTRA,
Corpul B

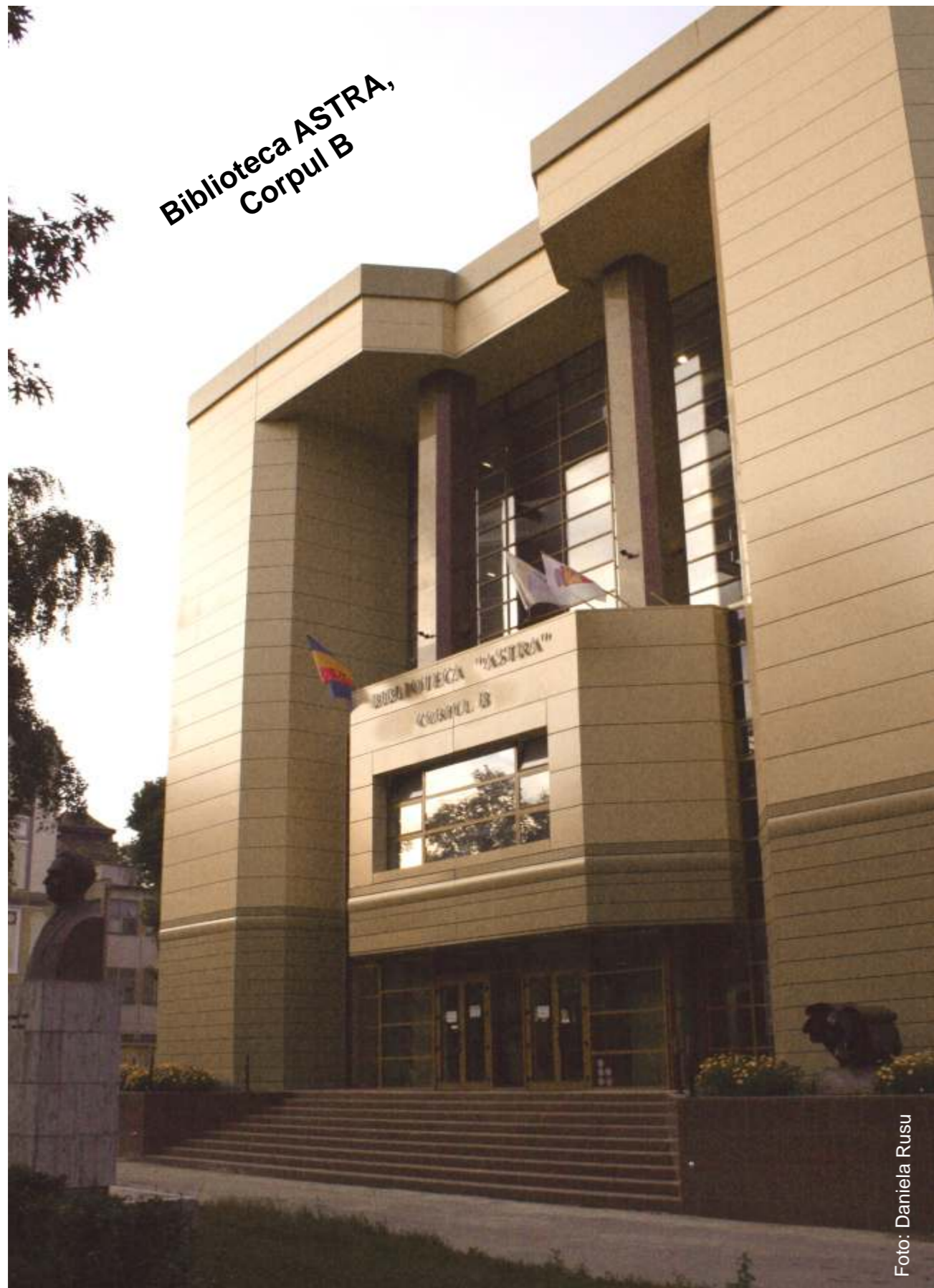
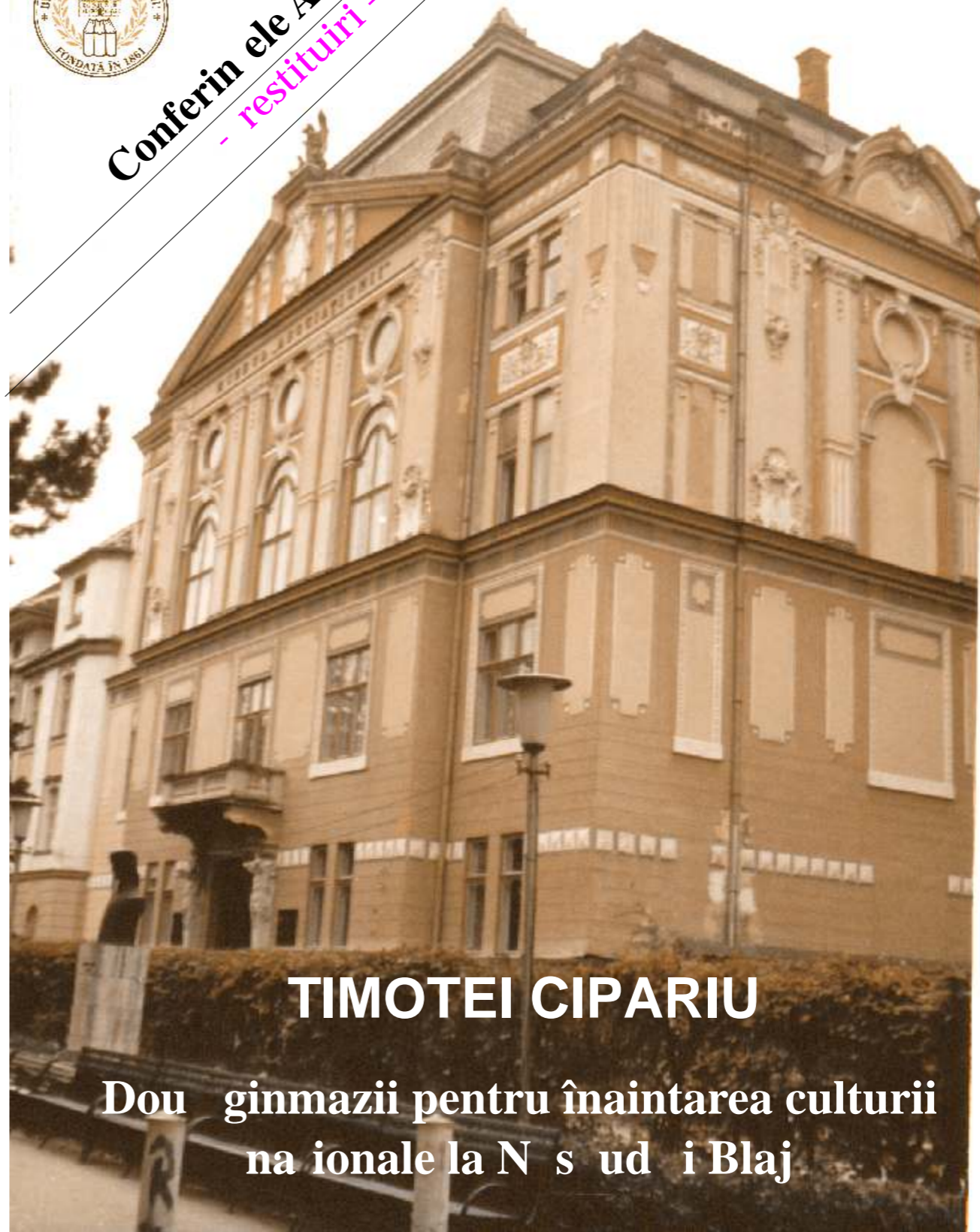

Foto: Daniela Rusu

Conferințele ASTREI
- restituiri -

Nr. 55/2010

TIMOTEI CIPARIU

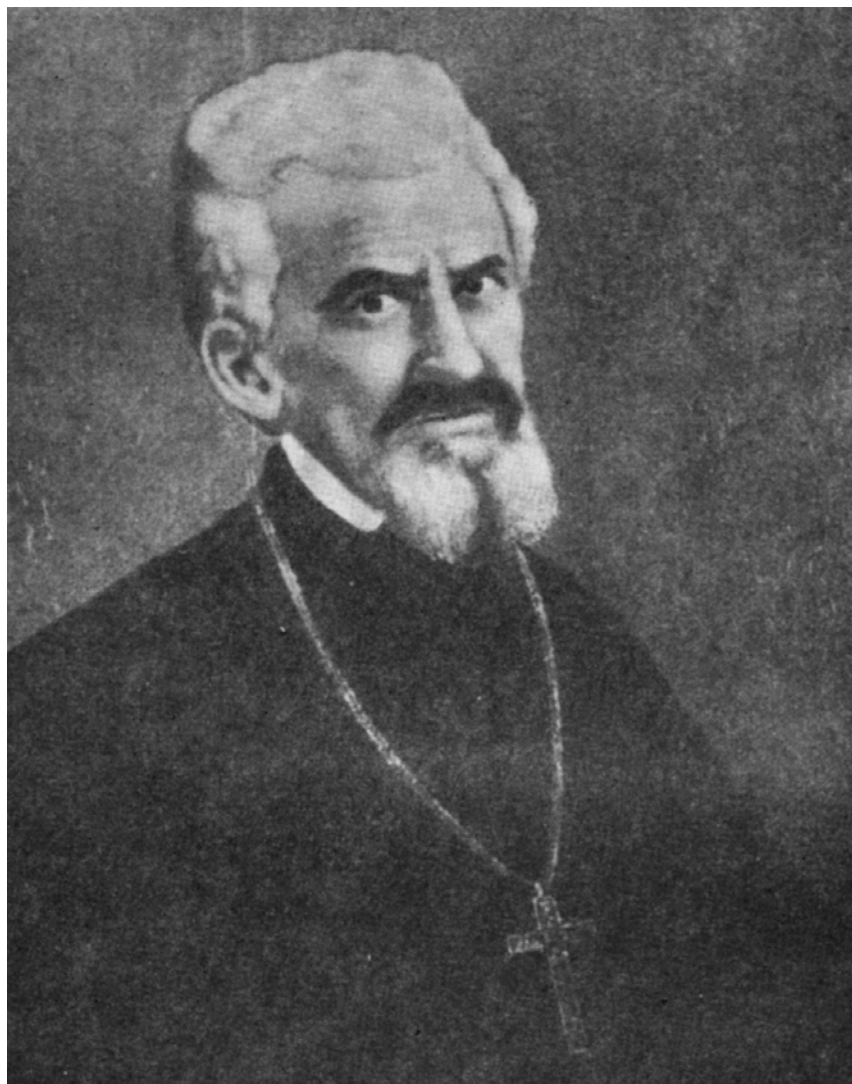
Două gimnazii pentru înaintarea culturii
naționale la Nord și Sud în Blaj

BIBLIOTECA JUDEȚEANĂ ASTRA SIBIU

**Conferințe restituite:
TIMOTEI CIPARIU:**

Două gimnazii pentru înaintarea culturii naționale la Năsăud și Blaj

Timotei Cipariu
1805-1887

Coordonatorul colecției: Onuc **Nemeș-Vintilă**
Grafică copertă: Daniela **Rusu**
Editor: Ioana **Butnaru**
Tehnoredactare: Gabriela **Hașegan**
Lucrare realizată la tipografia Bibliotecii ASTRA
Tiraj: 15 exemplare

*Versiunea în format electronic a conferinței se află la Biblioteca ASTRA,
Compartimentul Colecții Speciale*

**CONSILIUL JUDEȚEAN SIBIU
BIBLIOTECA JUDEȚEANĂ ASTRA SIBIU**

Str. G. Barițiu, nr. 5-7, cod 550178
Sibiu, ROMÂNIA
Tel.: +40 269 210551, +40 369 561731, fax: +40 269 215775
Web: <http://www.bjastrasibiu.ro>, e-mail: bjastrasibiu@yahoo.com

ISSN: 1843 - 4754

Din această serie au apărut conferințele:

Octavian Paler	<i>Autoportret într-o oglindă spartă</i> (nr. 1)
Constantin Noica	<i>Eminescu – omul deplin al culturii românești</i> (nr. 2)
Horia Bernea	<i>Evocat de: Andrei Pleșu, Sabin Adrian Luca, Ion Onuc Nemeș</i> (nr. 3)
Rodica Braga	<i>Anul 2000. Simple exerciții de sinceritate</i> (nr. 4)
Mircea Braga	<i>Întoarcerea ex- librisului</i> (nr. 5)
Ion Agârbiceanu	<i>Către un nou ideal – 1931-</i> (nr. 6)
Ion Agârbiceanu	<i>Necesitatea din care a răsărit <<ASTRA>></i> (nr. 7)
Inaugurarea Bibliotecii ASTRA, Corpul B, 1 ianuarie 2007	(nr. 8)
Pr. acad. Mircea Păcurariu	<i>– Mitropolitul Andrei Șaguna – 200 de ani de la naștere</i> (nr. 9)
Ioan Lupaș	<i>Viața și activitatea lui Gheorghe Barițiu</i> (nr. 10)
Victor V. Grecu	<i>Dreptul limbii</i> (nr. 11)
Antonie Plămădeală	<i>A plecat și Constantin Noica</i> (nr. 12)
Giovanni Ruggeri	<i>Muzeul de Icoane pe Sticlă din Sibiel</i> (nr. 13)
Dorli Blaga	<i>În ciuda vremurilor de atunci, viața lui Blaga la Sibiu a fost frumoasă și luminoasă</i> (nr. 14)
Octavian Goga	<i>La groapa lui Șaguna</i> (nr. 15)
George Banu	<i>Actorul european</i> (nr. 16)
Rita Amedick	<i>Podoabe pentru o sfântă a săracilor</i> (nr. 17)
Basarab Nicolescu	<i>Întrebări esențiale despre univers</i> (nr. 18)
Vasile Goldiș	<i>La mutarea bustului lui G. Barițiu în fața Muzeului Asociațiunii</i> (nr. 19)
Eugen Simion	<i>Constantin Noica – arhitectura ființei</i> (nr. 20)
Jan Urban Jarnik	<i>Un prieten sincer al poporului nostru</i> (nr. 21)
Al. Dima	<i>George Coșbuc în Sibiu</i> (nr. 22)

Octavian Goga	<i>Țăranul în literatura noastră poetică</i> (nr. 23)
Răzvan Codrescu	<i>Doctorul Nicolae C. Paulescu sau Știința lui Scio</i>
	<i>Deum esse</i> (nr. 24)
Victor V. Grecu	<i>Identitate. Unitate. Integrare – în spectrul</i>
	<i>globalizării</i> (nr. 25)
Remus Rizescu	<i>Compozitorul slovac Jan Levoslav Bella și Sibiul</i>
	(nr. 26)
Teodor Ardelean	<i>Limba înainte de toate și în toate</i> (nr. 27)
Andrei Șaguna	<i>Românilor s-au zbatut mai mult pentru limbă decât</i>
	<i>pentru viață</i> (nr. 28)
Andrei Bârseanu	<i>Asociațiunea nu va face literatură și știință, ci</i>
	<i>numai va sprijini literatura și știința</i> (nr. 29)
Iuliu Moldovan	<i>Problema Munților Apuseni</i> (nr. 30)
Ion Duma	<i>Eminescu și românii din Ungaria</i> (nr. 31)
Vasile Ladislau Pop	<i>„Luptele politice nu numai că ne-au răpit timpul,</i>
	<i>dar au înstrăinat frații de către frați”</i> (nr. 32)
Vasile Ladislau Pop	<i>“Numai lumina, numai cultura ne poate mântui:</i>
	<i>cultura și lumina trebuie să ne dea putere în brațe,</i>
	<i>ca să ne știm apăra viața, și minte și înțelepciune</i>
	<i>spre a ne ști conserva și înmulți cele trebuincioase</i>
	<i>întru susținerea vieții”</i> (nr. 33)
Vasile Ladislau Pop	<i>«(...)În loc de a trage unii într-o parte, alții în alta,</i>
	<i>în loc de a lucra unii spre stricarea și slăbirea</i>
	<i>altora ca să ne ridicăm persoanele noastre (...))»</i>
	(nr. 34)
Sebastian Stanca	<i>Pastelele lui Alecsandri</i> (nr. 35)
Andrei Bârseanu	<i>„Oamenii mari se cunosc după seriozitatea cu care</i>
	<i>tratează chiar și lucrurile mici”</i> (nr. 36)
Andrei Șaguna	<i>„Suntem fiii unei patrii umane, culte și</i>
	<i>constituționale”</i> (nr. 37)
George Barițiu, Iacob	<i>“Nici unu popor care nu cultiva artile și</i>
Bologa	<i>industri'a, nu are dreptu a se numerá între poporale</i>
	<i>civilisate”</i> (nr. 38)
Acad. Radu P. Voinea	<i>Asociațiunea a avut un rol important în realizarea</i>
	<i>unității spirituale și naționale a tuturor românilor</i>
	(nr. 39)

Vasile Ladislau Pop	<i>„Asociațiunea nutrește și conservă spiritul național, cultivă și conservă limba și prin aceasta existența națională”</i> (nr. 40)
Iacob Bologa, dr. D. P. Barcianu Iacob Bologa	<i>Înființarea unei școli române de fete în Sibiu</i> (nr. 41) <i>Numai dezvoltarea facultăților spirituale, numai luminarea minții, numai cultura cea adevărată, norocesc, fericesc pe om, va noroci și va ferici pe poporul român</i> (nr. 42)
Iacob Bologa, dr. D. P. Barcianu Iacob Bologa	<i>Asociațiunea pentru înaintarea în cultură a femeii române</i> (nr. 43) <i>Poporul român singur prin cultură poate să se înalțe la acea vază și demnitate care l-ar putea mântui de nenumăratele rele ce-l apasă</i> (nr. 44)
Iacob Bologa	<i>Asociațiunea este de nespus folos nu numai pentru români ci și pentru popoarele conlocuitoare</i> (nr. 45)
George Barițiu	<i>Raport general asupra stării Asociațiunii, 1889</i> (nr. 46)
Antonie Plămădeală Iacob Bologa	<i>Darul Asociațiunii către poporul român</i> (nr. 47) <i>Acum toate școlile de toate categoriile, mici și mari, ne stau deschise și nouă, românilor</i> (nr. 48)
Ioan Mariș	<i>Lucian Blaga și Cercul Literar de la Sibiu</i> (nr. 49)
Elena Macavei	<i>Rolul Asociațiunii ASTRA în rolul emancipării femeii și educația copiilor</i> (nr. 50)
Ioan Mariș	<i>Lucian Blaga și Emil Cioran (între afinitățile afective și refuzurile selective)</i> (nr. 51)
Ștefan Pascu Andrei Șaguna	<i>Rolul național-cultural al ASTREI</i> (nr. 52) <i>Munca este onoarea și reputația cea mai mare a omului</i> (nr. 53)
Timotei Cipariu	<i>Școlile elementare sunt fundamentul culturii naționale și a literaturii naționale</i> (nr. 54)
Timotei Cipariu	<i>Două gimnazii pentru înaintarea culturii naționale la Năsăud și Blaj</i> (nr. 55)

TIMOTEI CIPARIU

Două gimnazii pentru înaintarea culturii naționale la Năsăud și Blaj*

A.

Strălucita Adunare, prea Onorati Domni!

In absentia Escelentiei Sale prea veneratului presedinte alu Asociatiunei nostre, cadiendu acumu a dou'a ora asupra-mi sortea de a presiede adunarei generali ai Asociatiunei nu aflu cuvente de ajunsu, cu cari semi esprimu sentiemintele anemei, de carile e pentrunsa acum mai multu de câtu ori candu de alta data. Tota istori'a natiunei nostre, cu tote tristele si ne stersele ei urme, se imbuldiesce in aintea ochiloru anemei nostre, candu ne vene a mente, că ne aflamu standu pre acelu locu sacru a gloriosiloru nostri parenti, cari sub flamar'a neasemenatului principe au ocupatu acestu pamentu clasicu, teatrulu virtutiloru romane, dar' si teatrulu aceloru indelungate suferintie, cari cu braciul de fieru au jacutu pre umerii nepotiloru acelor'a. Istori'a a fostu lunga, si că un'a fortuna de multi seculi, cu atâtu a fostu mai înfioratoria, cu câtu chiaru si urmele acelu trecut u s'au redusu la cea mai

-
- * Protocolulu Adunarei generale a IV-a a Asociatiunei transilvane pentru literatur'a romana, si cultur'a poporului romanu, tienută la Hatiegu in anulu 1864, sub presidiulu Reverendiss D. Vice-presedinte alu Asociatiunei Timoteiu Cipariu, în actele privitoare la Urdirea si infintierea Asociatiunei Transilvane pentru literatur'a romana si cultur'a poporului romanu, Sibiu, 1864, p. 18-22
  - * Textul respectă ortografia vremii
  - * Titlul aparține editorului

depre urma desolatiune, - si cu atât mai trista, cu cât noi nece astadi, cu tota glori'a trecutului si cu tota cosolatiunea prezentului, nu ne aflăm in stare, de a scapá celu pucinu de acumu in ainte aceste triste ruine si desolate monumente de perirea totale a' loru in ainte de perirea loru. Er' candu va veni tempulu, cá romanulu sesi cerceteze aceste antanie incunabule sacra, pote fi, cá se numai afle nece umbr'a acelu urme sacre cá si espatriatulu, care dupa multi ani de esiliu revedindu arele si penatii parentesci nu mai afla nece macaru cenusi'a acelu are, pre cari siau adusu sacrificia, dar' nece macaru cenusi'a, in carea s'a prefacutu penatii parentesci. O! panà mai sustà vre-una ruina, ori cât se fia ea de trista ori cât de desolata si desolatoria, - inca totu mai sustà si un'a fuintana de consolatiune, celu pucinu, cá se o potemu udá cu lacremele nostre; - er' candu s'a stersu tota urm'a, totu semnulu, ce ne revoca scump'a memoria a' aloru nostri, nu remane locu de cât desperatiunei. Ferice de noi, cari inca nu amu ajunsu panà la acelu gradu de nefericire, si cari inca totu mai suntemu in stare de a aflá locurile cele sânte ale devotiunei nostre. Detorinti'a nostra si a' natiunei va fi de aici in colo, cá dupa emanciparea ei dein sierbitutea temporelor barbare, dupa ce numele românu si limb'a lui au inceputu a fi respectate dupa cuvenienti'a loru, dupa ce consolidandu-se fundamentulu esistentiei nostre politice va se se consolideze si fundamentulu bunei stari natiunali, cu totii se lucràm intru acolo, cá scopulu chiaru alu acestei Asociatiuni, literatur'a romana si cultur'a poporului romanu, se se faca adeveru, er' nu numai litera morta.

Scopulu meu nu pote fi aici, cá pre largu se esplicu si se espuniu, ce ar' fi de facutu spre inaintarea literaturii romane, cu atât mai pucinu se arátu, cá in ce stà cultur'a adeverata a' unui poporu, si cari suntu midilokele spre atingerea acestei culture. Eu presupuniu bucuros, cá celu pucinu atât'a am ajunsu, câtu aste intrebatiuni nu mai au lipsa de comentariu si de esplicatiuni.

Inse totu de un'a data suntemu contrinsi a constatá, cumu cà in respectulu literaturei, alesu in patri'a nostra, atátu de pucinu se lucra, câtu s'aru paré, cà seau nu intielegemu, in ce ar' stá acestu scopu inaltu, seau amu fi cu totulu neconvinsi despre inaltîmea acestui scopu.

Adeveratu, cà cestiunile politice mai bene de unu anu in coce, ne au sorbitu tote poterile natiunali, asia câtu pre pucinu tempu ne a remasu spre a ne mai poté ocupá si cu lucrari literarie, mai alesu deca cugetâmu, cà acesta preocupatiune cu cestiuni politice nu e restrinsa numai la celi, ce au de a se ocupá cu ea dein deregatoria, ci la totu publiculu romanescu e intensa cu cea mai mare incordatiune.

De acea Domniloru miei, desi asta impregiurare e forte nelacuta preste totu, er' mai alesu cu respectu la Asociatiunea nostra, de acea inse, io unulu nu aflu destula causa de desperatu, dupa cumu sum convinsu, cà incetandu incordatiunea politica, seau celu pucinu mai micsiorandu-se, de aci in colo si interesulu pentru literatura se va intremá cu mai multa vigore, si cá, ceea ce in alte impregiurari prea lesne s'ar poté judecá de apatia si nepasare literaria, in impregurarile de acumu nu este alt'a, de câtu un'a neajungere necongiurabile de una camu data, dar' incongiurabile subtu alte impregiurari.

De altá parte, deca in respectulu literariu nu potemu se fimu multiamiti cu presentele nostru, - dar' in respectulu midiloceloru culturei natiunali, in câtu ast'a nu depende dela literatura, nu potemu se fimu cu totulu nemultiumiti, dupa ce si in decursulu anului trecutu nu s'a recitu zelulu pentru institutetele de cultur'a natiunale, asiu poté inca díce, cà s'a si mai incaldítu, fiendu cà chiaru in decursulu acestui anu s'au deschisu doue institute noua, cumu este gimnasiulu dela Nasaudu si scol'a dela Blasiu, - doua institute, dela care nu numai cultur'a poporului romanu pote multu se dependa, dar' cu tempu chiaru si inaintarea literaturei natiunali.

8 ..... Conferințele Bibliotecii ASTRA

Premetiendu acestea, am onore totu de un'a data a atrage atentiunea stralucitei adunari la diversele reporture, cari dupa program'a dilei numai de câtu voru se incepa a se ceti publice, dein carile stralucit'a Adunare va cunosce mai cu evidentiala nu numai starea presente a' Asociatiunei nostre, dar' totu de un'a data si alte particularitati in detaliu, cari tote se referescu la maretulu scopu alu Asociatiunei transilvane pentru literatur'a romana si cultur'a poporului romanu.

Dupa care am onore de a dechiará Adunarea de deschisa, si a provocá pre D-lu Secretariu secundariu la cetirea reportului anuale pentru anulu 1863/4.